

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

MEGJELEN NAPONKINT PÉNTEK ÉS VASARNAP KIVÉTELEVEL.

Hirdetési díj:

Négy hasznos petit sorért 5 kr. Nagyból terjedelmű a többszöri hirdetések alkalmán jutányos áron vétetnek fel. Bélyeg díj minden külön bejelentésért 30 kr.

Hirdetést vagy reklámot magában foglaló újsónapszám 50 kr.

Szülötti közlemények minden petit sorra 50 krajczár.

Hirdetések fölvetésének a szerkesztőségben és kiadóhivatalban. Főúter 1828. sz. alatt.

Kéziratok nem adóznak vissza.

Előfizetési árak:
helyben, vagy postán küldve:
Egész évre 10 ft — kr.
Félévre 5 „ „
Negyedévre 2 „ 50 „
Egy órára 1 „ „
Egyes szám 4 kr.
A lap szellemi részét illető minden közlemény a szerkesztőségbe (Főúter 1828. sz.) bérmentve küldendő.
Előfizethető helyben:
Telegráf K. Lajos könyvkereskedésében és a kiadóhivatalban. (Főúter 1828. sz. alatt.)

Nagyerdőn Debreczen sz. kir. város ordóhivatala kottáz-szélénél rózsá amygda-

Hirdetés.
Nagyerdőn Debreczen sz. kir. város ordóhivatala kottáz-szélénél rózsá amygda-
et!
ALY
zete
rral szemben
közönség elis-
hogy a temet-
emű
oporsók
ben,
arért
is a szigoru
mint vidéken.
ssal — vagy a
omorodott felek
szélénél:
MIHÁLY.

Kováts József interpellációja,

— a képviselőház apr. 18-iki ülésén. —

Kováts József, a h-nánási kerület orsz. gyűl. képviselője, a képviselőház tegnapi ülésén interpellációt intézett a kereskedelmi miniszterhez, a felekezeti iskolák tanárainak és családjuknak adandó vasuti kedvezmények tárgyában.

Interpellációját következőleg okolta meg:

T. képviselőház!

Talán nem is számíthatok a t. ház becses türelmére azon sajnós események behatása alatt, melyek alatt a t. Ház áll, de kötelességemet teljesítenem kell.

Köztudomású, hogy az állami gimnáziumok s általában az állami iskolák tanári kara és azok családtagjai a magyar kir. államvasutakon kedvezményes menetjegyekben részesülnek; míg ellenben a felekezeti iskolák tanári kara és azok családtagjai ezen előjogból ki vannak zárva.

En nagyon helyesnek tartom t. Ház! hogy a kormány az állami iskolák tanári karát és azok családtagjait kedvezményben részesíti, mert az által lehetővé teszi, hogy a szünidők alatt nemcsak üdülést szerezhessenek, hanem hogy tudományos kutatásaikat megegyezhessenek és így képzettségüket gyarapíthassák.

De mert a t. kormány ezen bölcs eljárását helyesnek tartom, nem vagyok képes megérteni, hogy miért tagadja meg ezen kedvezményt a jóval csekélyebb javadalmazással ellátott felekezeti iskolák tanári karától? a kik a kedvezményre még inkább reá vannak szorulva, mint állami kartársaik.

Éppen most tárgyaltuk le és szavaztuk meg a házasságjogot, a mely szerint a t. kormány mindenkinék egyenlő mértékkel kíván mérni: miért tehát itt a hasonfoglalkozásukra nézve a kivétel?

Kétségtelen ugyanis, hogy a felekezeti iskolák tanári kara éppen azon funkciót végzi, mint az állami iskolák tanárai; mindketten ugyanazon cél felé

törekvésnek; úgy az egyik, mint a másik előtt egyedül azon nagy, azon magasztos cél lebeg, hogy az ifju nemzedékből a magyar államnak képzett és jóra való honpolgárokat neveljen. Kérdem tehát, miért itt az ellentétes eljárás?

Az előadottaknál fogva bátor vagyok a kereskedelemügyi miniszter urhoz a következő interpellációit intézni:

Interpelláció

a kereskedelemügyi miniszter urhoz, a felekezeti iskolák tanárainak és családjuknak adandó vasuti kedvezmények tárgyában.

Tekintve, hogy az állami gimnáziumok s általában az összes állami iskolák tanárai és azok családjai az állami vasutakon régebb idő óta kedvezményes menetjegyekben részesülnek, míg ellenben ezen kedvezmény a jóval csekélyebb javadalmazással ellátott felekezeti iskolák tanári karára és családjaikra eddigé nem terjesztetett ki:

Kérdem a t. kereskedelemügyi miniszter urat, vajjon a jogegyenlőséggel és a méltánossággal megengedhetőknek tartja-e, hogy ezen abnormis állapot továbbra is fentartassék?

Lukács Béla kereskedelmi miniszter nem tartja célszerűnek, hogy az állami hivatalnokoknak ez idő szerinti adott kedvezmény továbbra is kiterjesztessék, azért, mert akkor ki kellene terjeszteni a városi, megyei és községi tisztviselőkre, mi által egy veszedelmes lejtőre lépne a kereskedelmi miniszterium. Még azt is kijelentette, hogy a zóna-rendszer folytán az eddigi kivételek kedvezmény is meg fog szünni. Kéri válaszanak tudomásul vételét. (Helyesítés jobbfelől.)

Kovács József: Ha a miniszter ur nem adta volna azon választ, hogy ezen csekély kedvezményt még az állami iskolák tanári karától is meg fogja vonni, megvallom, talán megnyugodtam volna a válaszbán, habár az akkor sem elégitett volna ki; még kevésbé nyugodhatom meg abban most, mert abból csakis azt látom, hogy a kormányt e tárgyban is a rideg fiscális szempont vezérli és ezen eljárásban ismét csak az állami omnipotentia felé való törekvést látom, melyet a kormány mindenire, boldogra-boldoglatlanra ki akar terjeszteni, amit én sem

helyesnek, sem méltánossnak, sem igazságosnak nem tartok.

Ezeknél fogva a min. ur választát tudomásul nem vehetem; nem vehetem annál kevésbé, mert hiszen ha a községek és felekezettek nem tartanák fenn iskoláikat, az állam lenne kénytelen azokat fentartani és akkor az állam sokkal nagyobb mértékben lenne kénytelen az iskolák fentartási költségeihez járulni, mint az jelenleg történik. Nem látván tehát sem méltánossnak, sem jogosnak, sem igazságosnak az állami és felekezeti iskolák tanári kara között tett ezen különbséget: a m. ur választát tudomásul nem vehetem.

A Ház többsége a választ tudomásul veszi. Bánffy Dezső báró elnök: Az ülés bezárom. Az ülés vége 12 óra 40 perczkor.

Országgyűlés.

A képviselőház ülése apr. 18-án.

Fel óra alatt minden hozzászólás nélkül letárgyalta tegnap a tisztelt Ház Drakulics Pal két mentelmi ügyet — az egyikben kiadták, a másikban nem, tudomásul vette 4 helyi érdekű vasut engedélyezését, továbbá a zárszámadási bizottság jelentését, nemkülönben az országos ellenőrző bizottság és a könyvtári bizottság előterjesztéseit.

A napirend 15-ik és utolsó pontja volt: A házassági jogról szóló törvényjavaslat harmadszori olvasása. A valamivel nagyobb számban megjelent honatyok többsége zajos eljenzések közepette megszavazta harmadszor is a kötelező polgári házasságot. A köztudomású tárgyalás véget ért a fog küldetnie a főrendiházhoz, szözlött az elnök és ezzel a házassági vita a képviselőházból átvonult a muzeumba.

Tíz percznyi szünet után az elnök megállapította a csütörtöki ülés napirendjét, s ekkor következett a nap eseménye: E n d r e y Gyula már többször elhalasztott interpellációja a belügyminiszterhez a gyász napjaiban előfordult rendőri és katonai brutalitások tárgyában. Minden részletben ismertette a rendőrség és katonaság eljárását és azokért a belügyminisztert tette felelőssé. Nagy számban hozta fel a bizonyítékokat és hogy egy kézzelfogható bizonyítékkal is szolgáljon, bemutatott egy több helyen karddal szétvágott fekete kalapot. Mi-

kor erre a jobboldalon nevetni kezdettek, azt mondta Endrey: Hát a kik ezt ily neveltségnek tartják, azok viseljenek ilyen kalapot! Ezután meg a legyilkolt Keresztes István esetét ismertette s felolvasta interpellációját. — Interpelláció a t. belügyminiszter urhoz, kezdte Endrey. Mikor a kormány tagjai a t. bétűn nevetni kezdettek, általános derűtlenség közepette jegyezte meg a vásárhelyi képviselő: Törölöm a t-ét tisztelt Ház! És tön a mint szözlött.

Hieronymi Károly belügyminiszter legott válaszolt: Bebizonyította a belügyminiszter, hogy miké lehet valamit elferdíteni, hogy miké lehet nyilvánvaló, mindenki által ismert dolgokat az igazsággal hanokegyenest ellenkező szinben feltüntetni. Hogy a miniszter olyan vakmerő kijelentéseket tehetett, mint a milyeneket tényleg tett, ahog nagyon hozzájárult az ország minden részéből összelegráfalt kormányparti had mintegy parancsszóra történő zajos helyeslése. Azokról a kegyeletükhen megsértett hazafiakról, kik az operaházban megakadályozták az előadást, úgy beszélt, mint csöcselékről. És mikor Lukács Gyula felhaborodásában oda kiáltott, hogy az nem volt csöcsélek, ifj. Szász Károly, Rosenberg Gyula et Comp. meg rendre is akarták utasítani. A belügyminiszter álláspontjának igazolására még azt a hallatlan naivitást is megkoczkasztotta, hogy a rendőrségnek egyetlen egy sebesült sem jelentkezett! A szélsőbalon gunyos kacaj hangzott fel e szavakra és nagyon találó volt a közbeszólás: Még be is csukassák magukat ráadásul!

Ezután Keresztes István halálát ismertette a miniszter. Azt bizonyította, hogy Keresztes csupa könnyű sérülést szenvedett. Azért halt bele! szözlött Lukács Gyula. Elismeri, hogy a boncolást nem a törvényszék végezte, de ez szabályszerű volt. Ugy látszik, szözlött a belügyminiszter, saját hibája folytán érte a gyászos eset. Meghalt volna ugyanis . . . idők tolytándünyögte Horváth Ádám, érthetővé akarván tenni a miniszter kifordított logikáját.

Méltóztassék válaszat tudomásul venni, szözlött a miniszter és leült.

Nem vehetem tudomásul, kezdte visszonzválaszat Endrey Gyula és folytonos zajban bizonyította a miniszter állításainak valótlanságát. A való tények meg nem törtétekké nem változathatók! A belügyminiszter választ tudomásul nem vehetem, kérem interpellációm napirendre tüzését!

Hieronymi Károly belügyminiszter válas helyett vastag gorombasággal felelt.

Endrey Gyula visszautasító felszólalása után elnök felteszi a kérdést. Horváth Nándor kéri, hogy az interpellá-

A „DEBRECZEN” TARCZAJA.

SZERETEM A DALT...

Szeretem a dalt. Költő vagyok
(Ha jó, ha rossz, nem taglalom)
Akármikor s hol dal ha esendül
Már lelkem bele ringatom;
Mindégy, ha zendül palotán,
Kunyhóban, erdő ágbögén;
Hallassa ember, vagy madár,
Merengék én — ha szép — dalán.

Szeretem a dalt. Szép leány az,
Ki boldogít mint kedvesem,
S ki mint ez, but, bajt megfelelve,
Hűn kísér át az életen;
Remény, szerencse, emberek
Hozzá már mind, mind hűtlenek,
Isten maga is elhagyott:
Sohase hagynak a dalok.

Szeretem a dalt. Dalok nélkül
Mivé is lenne a világ;
Oly bus, oly megsírati való
Mint a rét, melyen nincs virág.
Ki ajkán énekkel hala,
Bár koldus is, gazdag vala;
S ki sohse dalolt, a szegényt
Ah szánom én, az sohsem élt.

Szeretem a dalt. Üldöz a sors,
És rám mindig több bajt ereszt;
Oly rettentő vagy, mégis engem
Sorsom, hiába fenyegetsz.
Rakhatás rám újabb terheket,
Boldogtalan még sem leszek;
De védj ajkamról el a dalt —
S ah, szívem is végkép kihalt!

Igmándy Miklós.

Gyermek-álmok.

Egy völgyény vallomása.

Írta: Szűcs Jenő

Meglehetősen elroptatott fogas ugyan, de azért mégis úgy volt. Minek is tagadnám, jobb ha egyszerre bevallom.

Azért mentem Gálósokhoz nevelőnek, mert nagyon szép leány volt a háznál.

Epen akkor tájban volt rajtam az a veszedelmes kor, melyben az ember minden szép leányba szerelmes lesz.

Hej! boldog állapot is az, szeretném még egyszer visszavarázsolni! . . .
Hahaha! miért persz olyan komolyan, édes Annuskám?! Hja, nézem magácska már nem engedné meg, hogy én más leányba is szerelmes legyek! . . .

Nos, hát megfogadtak nevelőnek Gálós Tibor mellé, aki egy engedetlen, akasztófára rossz fiu volt.

A lelkéjét soha sem tudta, de azért még sem tölthettem ki rajta bosszumat, mert a kedves mama lelkemre kötötte, hogy szépen bánjak vele.

Tudja nevelő ur, egy kicsit érzékeny Tiborka s nagyon a szivére veszi, ha valamivel hangosabban beszélnek vele. Különben nagyon jó fiu, csak tudni kell vele banni.

Hat én nem tudtam vele banni. Valami különös természetű gyermek volt, akit eléggé megismerni nem lehet soha.

Nevelői tisztemből nem is csináltam holmi lelkiismeretes dolgot. Ha Tiborka tudott, ugy is jó volt, ha nem tudott, ugy is.

En napoként rendszeren kitartottam dél-éltől a két órámat és még rendesebben eljár- tam ebédelni, még vacsorálni.

Különben épen nem zúgolódhattam sor- som ellen Naponta találkoztam a szép Gálós Bertával, váltottam vele egy pár szót ebéd és

vacsora után kezét csókoltam neki — és mind ez boldogá tett.

Az akkori szakácsnéjük meg kitűnően főzött s mikor az elseje eljött, pontosan fizet- ték a tandíjat.

Beláthatja muczuskam, hogy ilyen kö- rülmények között az ember csak is boldog lehet.

Két hónapon át egyformán teltek nap- jaim. Emlékszem rá, hogy épen az nap esett le az első hó, mikor maga Gálós ur bejött hozzánk ugy a leczke óra vége felé.

Azt gondoltam, hogy fel akar mondani, mert nagyon ünnepeles arcot vágott. De nem!

Felkért, hogy tanítsam rajzolni a lányát is, ha ráérek, mert nagy kedve volna hozzá. Csak mondjam meg egész nyiltan, hogy ki- telik-e az időből. S ha igen: kérjek olyan honoráriumot, a milyen tetszik, fizeti szí- vesen.

Ilyen nagy szerencse még soha sem ért. Azt hiszem, hogy először elpirultam, aztán kétségkívül elsápadtam s végre is alig birtam szóhoz jutni.

Még az nap megkezdők a rajz órákat. Abban az időben meglehetősen tudtam rajz-olni és festeni. Volt egy mecenásom, aki minden áron festő akadémiaira akart küldeni, de én nem mentem.

Bizony, édesem, most ott lennék valahol Münchenben vagy Párisban s nem volnék ilyen boldog, mint most. . .

Gálós Berta husz éves lehetett akkor, én csak tizenhét voltam és szerettem.

Csak ugy. mi-t a többi szép leányt. Örültem, ha a közelében lehettem s boldog voltam, mikor megfoghattam a kezét.

Később bátorságot vettem arra is . . . de nem haragszik meg, kis angyalom? Hát igen, egyszer, de csak egyszer — megölttem.

tagadta beleegyezését, ...

szüleinek kézzelfogó... Károly gróf kény... de számtalan igaz... formailag okmányokkal

tagadta a családi level... tekintést is, és a mit... kedő fél keresztül vi... gróf nem volt képes el... írtassék az okmányok

testőrtiszt, 23,000 fo... tttt apja a fiu belege... rintnyi adósságból fi... Károly gróftól azt... k, hogy költöztek ki... lális rezervációként... is szerepelték ennél a

bb világot veti a szü... gróftól adósságai kif... saját édes apja nyi... szerint tisztí becsü... több adósságot nem

a fiatal gróft ideges... adható, hogy az utó... tot művelt, a mi két... éneképsége iránt... az öreg gróf min... sem adták ki Ká... nyitványt, hogy el...

a dolog könnyebb vé... rencsetlenségére, két... regen. Az öreg gróf... r tábornokot, a kit... g pugrisoknak való... készséggel elvállalta... alokét bukolt. Burke... redorvos a tábornok... zechenyi Károlyt, el... gy bécsi orvostól bi... segéről, megvereked... k Bécsbe, ott a té... smerő és menekülni... legyűrtek, bedobták a... álminyi tébolydába. Mi... hatnak be senkit ha... va nélkül, kerítettek... társra konstatálta a... betegséget és a ma... bezarult a külföldi

akását pedig ugyan... sag pécsettével lepe... nok, a kinek semmi... Szechenyi szemé... t akár India csá... felvilágosításért for...

a szívem. El akartam... enni, hogy elbucsu... Hát minek mentél te... Semmi!

ló, a kit minden el... hat mit kerestél meg... gon? Se rokon, se... gy megereznék a hi... retted Bertát. Gyereka... lanyt.

gyis volna? Mit ér... nem akard elvenni,...

szóra megrettenem... szerte világosság tá... ből a kivetető Ari... zni, józanon, higgadt... s vege az lett, hogy... mentem — csoma...

kicsordult a könyvem... item magam, mint... tpe mindjárt, hanem...

ett a húsagomnak s... an be egy berko... mikor felültem a... plet fűtyöttem s a... re megteltek a sze...

adtam volna, ha nem... ban.

azért nem harag...

dult a bécsihez, de a császár város rendőrsége nem tartotta szükségesnek felelni arra. Plentzner tábornok pedig, a ki jól végezte dolgát, kegyesen áttette a német iratokat a soproni polgármesterhez, a kitől majd a belügyminiszteriumhoz mennék föl. És addig a a külföldre csalt, ott letartóztatott és fogva tartott magyar állampolgár elmélkedhet a közös-ügyes hazza közös áldásairól és arról, hogy ha véletlenül angolnak született volna, Pola környékén már ott ásitóznának a Formidable ércztoroku szörnyetegei.

Határidő-naptár.

Találkozó szerdán és szombaton d. u. a Gőnczy-egyesület Otthonában. Sétahangverseny a Margit-fürdőben minden vasárnap d. u. Színházi előadások kezdete este 7 1/2 órakor. Munka-tanítás a közügyesítő egyesület iskolai műhelyében, szerdán és szombaton d. u. 3-5 óráig. Apr. 21. Az orvos-gyógyszerész-egylet havi ülése. April 21 és 22. Debreczeni löversenyek. Apr. 22. A Csokonai-kör közgyűlése. D. e. 10 ó. Apr. 25. Az alsó-szabolcsi tisztai ármentesítő társulat közgyűlése a városháza nagy termében. D. u. 4 ó. Apr. 29. A debreczeni vadász-társulat közgyűlése. Május 4. A vöröskereszt-egylet hajdúvármegyei választmányának közgyűlése. Hajdúvármegye székházának nagy termében. D. u. 4 ó. Május 6. A munkás betegsegélyző pénztár közgyűlése. Junius 2. A debr. könyvnyomdászok júniálisa a Margit-fürdő tánctermében.

Ujdonságok.

Agy és gerinczagylob Debreczenben. E szörnyű betegség, úgy látszik, mindinkább terjed városunkban, sőt már aldozata is van. S z e k e r e s Juliánna meszena-utca 885 sz. a lakosnó tegnap este meghalt, az orvosi vélemény szerint agy gerincz-velő gyuladás, hártyalobban Dr. S á r v á r y Gyula t. főorvosnak jelentették ma délelőtti, hogy a késes-utczán is két ilyen megbetegülés történt, az egyik egy 30 éves mester ember, a másik egy 4 éves gyermek.

A debreczeni iparos ifjuság önképző egylete mindent elkövetni szándékozván, arra nézve, hogy a kultur-egyletek között méltó helyet foglalhasson el: felrúzta álmaiból az egykor már oly szép elismerésnek örvendő, — de a körülmények következtében fenn állni megszűnt dalkörét is. Ez a dalkör mely néhány hónapos újabb megalakulta óta is szorakoztatta már a közönséget, — a jövő hó 3-án aldozó csütörtökön tartja első rendes daléstejét a Margit fürdő disztermében. Az estélymúSORA a ref. főiskola két kitünő növendéke, Diószeghy Mihály esk. felügyelő és K e c s k e m é t h y Gyula végzett joghallgató urak által gazdagítatik, kik is, az ifjú dalkör törekvése és nemes céljaira való tekintettel, — a debreczeni közönséget már oly sokszor szorakoztató szavataikkal lesznek szívesek az estélyen közre működni.

Színház. Tegnap kevés számú közönség nezte végig Ruffini Bettina k. a. serpentin tánczát, melyet a »A szülei ház« és a »Katonán« cz. csekély értékű vígjátékok előzték meg. Az előadás nem volt vonzóttség volt észlelhető, bár a szereplők mind igyekeztek biztosítani az est sikerét. Különösen jó volt T a p o l c z a i, mint Huszár hirlapíró. C s e r n i Berta kedvesen játszott s beléptekor díszes virág kosarat kapott a zenekarból. Ma Ujházi Ede első felleptével »A l e n g y e l z s i d ó.« kerül színpadra.

Debreczeni törvényszék. Tegnap ítélt a kir. törvényszék V á m o s i István és N y e m e s i k István helybeli eszmadia legények felett, kik K i s András meszena utczán levő »M o r g ó« koreszmájából úgy löktek ki T ö r ö k Sándor társukat, hogy 28 napig szólni sem tudott. Vadlottak egy nként 6-6 hónapi főtörtnevet ítéltettek. Fellebbeztek.

A debr. honvédek nagy gyakorlata. Az idén nagyszabású lesz a debr. 3-ik honvéd gyalogezred özi gyakorlata. A tartalékosok behívását e hónap kezdé meg a katonai ügyosztály. A gyakorlat tervezte még nem érkezett meg az ezredhez, de mint értesültünk, Miskolcz felé lesz a csatározás. Ez özi gyakorlata minden tartalékost behívna, kik az ideai sorrendbe esnek.

Rosszul lett a börtönben Nagy zavart okozott ma a városháza börtönében Mátyás József 73 éves rabnak hirtelen rosszullette A rabot átfogják s állítani a kórházba.

Tizenegy pályázó. A Szatmári János I-ső kerületi rendőrbiztos nyugdíjaztatása által megíredestt helyre tudvaleőleg pályázatot hirdettek. Ez ideig már 11 pályázat érkezett be erre a helyre.

Leugrott a második emeletről. Az öngyilkos C s e h i Ferencz állapotában ma reggel folyamán javulás állott be, a menyinyben úgy látszott, hogy eszmélettel teljesen visszatért. Meg is kísérlették kihallgatni, de nem sok eredménnyel. Mikor azt kérdezték, hogy miért határozta el magát végzetes tette, azt felelte: »Politikai csinyt akartam elkövetni. E felelete arra enged következtetni, hogy még mindig nincs egészen ma áná; de az orvosok némi reményt táplálnak felgyógyulásához.

Dall Asta Szaniszló fumei ügyvédől, ki a fumeiek debreczeni kirándulásának, mely nem egyszerű kirándulás, hanem egyuttal hazafias tény is volt, vezetője volt, a következő sürgöny érkezett Simonffy Lure polgármesterhez Budapestől tegnap d. u. Debreczenbe: Kérem a debreczeni lapokban közöteni, hogy köztem és Walluschnig Antal között ma delután kellett volna itt a pisztoly-párbajnak 15 lépésnyi távolsággal két gyólváltással megtörténni. De Walluschnig igazolatlanul nem jelent meg, mire a segítők egyhangulag kijelentették, hogy az ügy ream nézve be van fejezve. Tisztelettel Dall Asta ügyv.-d. (E hír »Belföld« rovatunkban is olvasható. Szerk.)

A debreczeni ev. ref. tanítótestület folyó hó 21-én szombaton delután 4 órakor az ev. ref. egyház tanácstermében felolvasó ülést tart. A felolvasást Kerekgyártó József tanító fogja tartani »A természetrajz népiskolai tanítása« czimmel. E felolvasó ülése a tanügy iránt érdeklődőket tisztelettel meghívja az elnökség.

Hatvan éves apagyilkos. Hihetetlen apagyilkosság történt Hajdu-Böszörményben e hó 15-én. Szalóki István, egy 60 év körüli járó öreg ember künn lakott a várostól mintegy 16 kilométernyire fekvő Bodakertben 10 éves apjával. Szalóki István felesége és gyermekei bentek a városba. Midőn visszatértek, Szalóki István nem lett otthon, de megtalálták az öreg Szalóki Mihályt a szemét dombon — holtan. Feje véres volt, koponyáján ütések nyomai látszóttak, arczát a sertések már összemarcangolták; az öreg Szalóki István is előkerült nemsokára. Az erdőben találta meg felesége, hol éppen egy fára akarta magát felakasztani. Semmit sem akart tudni apja haláláról, mert ő csak annyit látott, hogy apja elesett és megütötte fejét. De hogy miképen került a trágyadombra, illetőleg a trágyadomb alá, arról semmi felvilágosítást nem adott. Éjjel, mikor a holttestet a városba akarták szállítani, Szalóki István ismét megugrott, de felesége fellármázta az erdőőröket s elmondta nekik az esetet. Ezek hamarosan elfogták a gyilkost, bekisérték a városba és átadták a rendőrségnek. A kihallgatás alkalmával beismerte, hogy meglökte apját, az elesett s odaütötte fejét. Az orvosrendőri boncolás kétségtelenné tette, hogy Szalóki Mihályt agyonütötték. A hatvan éves, nagy családdal bíró apagyilkos most a járásbírósig börtönében várja büntetését.

Vendégszerző netovábbja. A Bach-korszakban történt, hogy az alföldi vendégszerző sarában, lévén akkor Szechenyi mondása szerint az ország ut két árok közé szorított sártenger, elakadt a mindenható meggyefnök kocsija. Hasztalan püfölte tátoasait a kocsis a lovak nem akartak indítani, végre is elörtött a hámfá és elszakadt az egyik lostrángja. Egy jóképű magyar ur megkönyörült a németen és készségesen ajándékozta neki egy ujonat új kötelet, melyet tartalékul a kocsis ládájában ordolt, aztán pedig jó lovaival kirántotta az elakadt utazó batárt a sárból. Halálködök a nagyfejű német, megmondta, hogy ő kocsiosa s végül biztosítja a jövőre magyart, ha valami ügyes-boss dolga akad, forduljon teljes bizalommal hozzá. — »Soha se tessék annyit hálálkodni, mondja a magyar ur, hisz nagyobb darab kötelet is megérdemel tőlünk a nagyságos ur!»

Dohány füstvezeték. Ugy, a mint a vízvezeték a vízzükségletet szolgáltatják, úgy fogják nemsokára a dohányzókknak a dohányfűstöt is vezetékkel szállítani. New-Yorkban ugyanis egy társaság alakult, a mely teljesen feleslegessé akarja tenni a szivar, cigarettá- és a dohány arulását. A társaság már »kesze dohány fűstöt akar direkt a lakasokba vezetni. A társaság terve a következő: egy központi intézet készülékében tekintélyes mennyiségű mindenféle minőségű dohányt fognak elégetni. Az égetés által létrehozott fűstöt megtisztítják, megszabadítják a nikotin minden nyomától és nagy tartályokba gyűjtik össze, a honnan vékony csövek segítségével az előfizetők lakására vezetik. Dohánykedvelőknek csak az ajkukat kell rátenni a borostyán-szopókára, a melyben a vezető cső végződik és így teljesen kielégíthetik szenvedélyüket. A hetenkint elégetett dohányból származó füst mennyiségét egy külön fűstmérő fogja meghatározni. (Konstatáljuk, hogy ezt az eszmét a találmány yankek mi tőlünk plagizálták; mi ugyanis ezelőtt pár évvel »Tallozás« cz. rovatunkban ugyanezen eszmét vetettük föl, de világra szóló találmányunkat — melyet Amerikában ime megvalósítanak — a sárga irigység agyon-hallgatta! Szerk.)

Időjárás. Az időjárás helyzet tegnap óta átalakult. A magas nyomás részint északkeleti, részint délkeleti Európában van, az alacsony nyomás pedig hosszukás sávban húzódik a Biskaya-öbölől a La-Manche csatornáig a norvég partok felé. Irországtól nyugotra erős barométer-emelkedés új maximum közeledését jelzi.

Nyugat- és Közép-Európában az idő többnyire borús és telyenkint esős; jelentékeny esőzést a francia partvidékről jelentenek. A hőmérséklet északkeleten sülyedt. Hazánkban tegnap a tengerparton volt nagyobb esőzés, az ország délnyugoti részén is esett kevés eső, de az idő tulnyomóan száraz maradt. A hőmérséklet éjjel helyenkint erősen sülyedt. Az alföldön élénk déli-délkeleti szelek fújnak. Változóan felhős, enyhe idő várható, helyenkint kevés esővel.

Vásári forgalom.

A debreczeni tavaszi országos vásár alkalmával vasárnap évi apr. 22 és hétfőn apr. 23-an az alább felsorolt viszonylatokban külön személyvonatok fognak közlekedetni.

Table with train schedules for Debreczen, including destinations like Kaba, Szoboszló, and Hadház, with departure and arrival times.

A fogak gondozásáról.

Irta: Zittel Jenő. A praktikus fogorvos előtt napról napra ama kérdés merül fel, mily módon lehet a fogak romlását megakadályozni, illetve azokat a rothadástól megmenteni? E kérdéssel foglalkozik ugyan mindenki, de annak megoldásául senki sem törődik, mert a laikus szívesebben költ holmi eszebecsere, mint a fogak epentartására. Hasznosnak vélem a fogak epentartásáról egyetmást közölni, hogy e lap minden tisztelt olvasója tiszta nézettel bírjon a fog betegségeiről és annak elhárításáról. Mindenek előtt a tisztelt anyák figyelmébe ajánlom, hogy a gyermekeket a fogak tisztán tartására szoktassák. Ha azok még oly kicsinyek, hogy maguk nem végzethetik, másnak kell gondot, meg pedig nagy gondot fordítani. Sajnos, ha a nyagok sem gondozzák, hogy kiváshatnók a gyermekektől ily kis időt igénylő műtet véghezvitelét. — Mint mindenütt itt is érvényesül ama német közmondás »Wie die alten summen, so zwitchen die Jungen«.

A szájrügben számos microbus (bacillus) található, melyek egyik túróval vagy hideg hussal jut a szervezetbe. Mások termő-talaja ellenben maga a szájrüg. Az utóbbiak az ugynevezett permanentes vagy állandó bacillusok a fognyakon, a fogak között vannak elhelyezve és nem kis szerepet játszanak az emésztésnél, a mennyiben a fehérynét feloldja, keményítőt cukorrá alakít; ez utóbbi a gyomorsavval czukorsavat alkot, a melyből fogromlását okozó microbusok származnak. Ezen bacillusok eltávolítása végett a fogkefét és valamely fogport kell igénybe venni. A kefe lágy és két különböző magasságú szőrrelteggel úgy legyen készítve, hogy a felület és a hézagok egyszerre tisztíttassanak, még pedig alulról felfele, vagy pedig megfordítva. A tisztításnak minden étkezés után, de legalább minden reggel és este kell történni, mert a fogak közé szorult étel maradékok oszlásnak indulnak és tápanyagát képezik a microbusoknak, melyek a fog zománczát, daczára annak, hogy aczéllal útve tüzet ad, tönkre teszik.

A fogak, melyek már az 5-ik »Embryonál« hónapban képződnek, szülés után 6. 30-ik hónaptól gondozás alá veendők. Ellenkező esetben ezek az ugynevezett tejfogak a későbbi, állandó fogak nagy hátrányára csakhamar romlásba mennek át. Ezen baj elejét veendő, ha a tejfogak (tiz alul, tiz felül), úgy a későbbiek szám szerint harminczkettő (tizenthat alul, tizenhat felül) valamelyike hibás lesz, plombirozandó, az az a természet hiányát mesterséges uton kell pótolni. Ily körülmények között a paciens fogainak épsége pénztárczájától függ. Gyakran, különösen gyermekeknél rossz fogak miatt az emésztés hátráltatik, szükséges tehát a teljesen rossz fogat kihuzatni, nehogy a többiek veszélyeztessenek, mivel ezek állandó tanyát képeznek a bacillusoknak. Egy másik betegsége a fognak »a fogkő«, mely a nyálból a zomanczra rakódik az alsó állkapczán lévő fogakra, mely foszfort, szénsavat és meszet tartalmaz. Hátránya: hogy a foghust gyuladása hozza s ha az el nem távolítottatik, meglazítja a fogat. Ezen tisztítás csakis fogorvos által esz-

közölhető. Evégből célszerű minden bajban egy specialis fogorvos által azokat megvizsgáltatni, hogy az annyira retgett fogfájástól megkíméljék magukat.

Mint mindennél, a foggyógyászatnál is igen sok ugynevezett kontár található, ezért csakis specialis fogorvoshoz ajánlatos fordulni, ki úgy elméletileg, mint gyakorlatilag tökéletesen ki van képezve.

Hiszem némileg kielégítő felvilágosítással szolgáltam. Hogy élni fognak e jó tanácssal? az a jövő titka. Végül: »Szep fog ékessége az embernek.«

DEBRECZENI SZÍNHÁZ.

Csütörtökön, apr. 19-én, Ujházi Ede vendégfőléptével: A lengyel zsidó.

Főszerkesztő: Szinay Gyula. Felelős szerkesztő és lapkiadó: Kósa Barna. Főmunkatárs: Dr. Bakonyi Samu. (Szerkesztőség és kiadóhivatali főtér 1828.)

Önkéntes árverés.

Nehai Buday József hagyatékaöz tartozó lovak, ökrök és tehének a folyó hó 22. és 23-án tartandó országos vásár alkalmával nyilvános önkéntes árverésen készpénzletes mellett a vásártéren el fognak adatni, melyre a venni szándékozók ez uton is meghívotnak. Eladóvá vannak téve továbbá a hagyatékhöz tartozó s a szépesi és ebési tanyákon megtekinthető ékek, boronák, hengerek, arató, vető, kaszáló és szénagyújtó gépek, négy járgány, hat darab különböző szerkezetű rosta, szeeska és répa vágók, állatmáza, 14 ökr, 2 igaz löszeker, kocsik és egyéb gazdasági eszközök. Értekezhe'ni Debreczenben Kossuth (Czegléd) utcán 2596. sz. a.

Hirdetés.

Nagyerdőn Debreczen sz. kir. város erdőhivatala kertészeténél rózsá amygdalus, crataegus, szeder, köszméte, ribizli, francia barack és disznóvénnyek eladók. Debreczen, 1894. évi április hó 17-én. Debreczen sz. kir. város erdőhivatala. (162.)

Első Tokaji Cognacgyár TOKAJBAN.

Aranyérem 8 kiállításról: (Páris, Bordeaux, Nizza, London, Berlin, Hága, Brüsszel, Chicago stb.) A magas kereskedelemügyi m. kir. miniszterium ellenőrzése alatt, Gyári kedvezmény által kitüntetve.

Sziveskedjék saját érdekében tudomásul venni, hogy egyedül mi foglalkozunk Tokajban cognacgyártással és kivülünk senki más hegy készítményünk

egyedüli, valódi tokaji COGNAC Minden más gyáros és viszontelárusító kik készítményeiket »Tokaji cognac« czim-mel hozzák forgalomba, tehát tudva hamisítást követnek el, mert cognacukat nem Tokajon készítették, ezek tehát a törvény szerint utánzók és hamisítók kik ellen egvidejüleg pert indítunk és áruik elkobzását kerjük. Saját érdekében kérjük tehát, hogy a fent látható tokaji városi czimerre, mint védjegyünkre figyelni méltóztassék, ha valódi tokaji cognacot kíván. (129) Kitünő tisztelettel

Első tokaji cognacgyár, Tokaj.

Ifj. PÁJER JÓZSEF

DEBRECZENBEN

Üzletemet ugyan e házba, a szeglet helyiségbe

teszem által

A költözködés előtt az összes raktáron levő árúkat, a megkönnyítés végett

leszállított áron árúsítom ki.

Ugymint: Ét-, tea-, kávé-, mocca- és mosdó-készletek.

Asztali- és függő-lámpák villany-égyökkel.

Üvegből sör-, bor-, lükör-készletek.

Kina ezüstmű DISZTÁRGYAK, EVŐ-ESZKÖZÖK.

Fa- és bádóg-tálcák. — Faldiszek.

Virágvázák, dísz asztalok, figurák, ampelek stb.

6

Maradok tisztelettel

ifj. PÁJER JÓZSEF.

„MARGIT“

GYÓGYFORRÁS,

„MAGYAR SELTERS“

Vegyelemezve a budapesti m. kir. egyetemen. Szerencsés vegyi összetétele, kevés szabad, de gazdag, félig kötött szénsavtartalma kiváló hatásának bizonyult, különösen **tüdőbántalmaknál**, a hol a szabad szénsav csekélyebb jelenléte megóvja a beteget a káros, sőt veszedelmes izgatástól, ellenben a félig kötött szénsav gazdagsága a gyógyhatásu alkotórészeknek a beteg testrészekbe való gyors és biztos felvételét eszközöli. Ezen tulajdonságának köszönheti a Margit-forrás azon kiváló előnyét is, hogy a hol szabad szénsavtartalommal erősebb ásványvizek, mint a **seltersi, gleicherbergi, tüdőbajokban**, különösen **tüdővérsek**nél már nem alkalmazhatók, a Margit-forrás itt is a legjobb hatás mellett folyton használtatik.

A **tüdőbetegek** klimatikus gyógyintézeteiben, különösen a leglátogatottabb **Görbersdorffban** a Margit-víz otthonossá vált. — Orvosi tekintélyeink Budapesten: dr. Korányi, dr. Gebhardt, dr. Navratil, dr. Poór, dr. Kéty, dr. Barbás; Bécsben: dr. Bamberger, dr. Duschek, stb. a legjobb eredménnyel alkalmazzák a **légző-, emésztő- és húgyszervek** általános hurutos bántalmainál.

Mint ivóvíz

präservatív gyógyszernek bizonyult a **kolera**-megbetegedés ellen,

borral használva a legegészségesebb ital!

Kizárólagos
főraktár

Édeskuty L.

cs. és k. és szerb
k. udv. ásványvíz-
szállítónál,
Budapest.

Ugyisint kapható minden gyógyszerárban, fűszerkereskedésben és vendéglőkben.

98.

Megérkezett idei friss töltésű

Krondorfi savanyuvíz

elismert leg-
tisztább aulikus

asztali és gyógyvíz

Kapható helyben minden fűszerkereskedésben.

ZENEDE PALOTA.

Uj czipő üzlet.

Van szerencsém a t. közönség becses tudomására hozni, miszerint **helyben, (nagy-csapó-utcza), zenede-palota alatt**, a mai kor minden igényeinek megfelelő dusan felszerelt

Férfi-, női- és gyermek-czipő-raktárt nyitottam.

Bárminemű **mértékutáni megrendelések** saját műhelyemben gyorsan, pontosan és julányos árban készíttetnek. Mivel pedig t. vevőim bizalmát és megelégedését szándékom megnyerni, árúimat **a legolcsóbb árak** mellett árúsítom el.

A t. közönség becses pártfogását kérve

(153.)

maradok tisztelettel

Weidner Károly.

ZENEDE PALOTA.

Alapított 1845-ben.

TAVASZ

1894.

TELEFON: 170.

1894.

Országszerte ösmeretes

Neumann M.

férfi, fiu s gyermek ruha

nagy raktára

DEBRECZEN,

főter, a magy. kir. főpostával szemben,

ajánlja legolcsóbb szabott árakon

Férfi-öltönyeit divatos Chewiotból	9.— frttól	14 frtig.
„ „ „ tiszta gyapjuból	15.— frttól	22 frtig.
„ „ „ Kamgarnból	12.— frttól	19 frtig.
„ „ „ legfinomabb Kamgarnból	20.— frttól	34 frtig.
Nadrágok	3.25 frttól	12 frtig.
Felöltök	10.— frttól	40 frtig.
Fiú-öltönyök 10 évtől 16 évesig	7.— frttól	25 frtig.
Gyermek-öltönyök 3 évtől 10 évesig	2.50 frttól	16 frtig.
Porköpenyek	3.75 frttól	8 frtig.
Férfi-öltönyeit Baigeből	13.— frttól	15 frtig.
Baige Kamgarnból	20.— frttól	30 frtig.

Minden darabon a szabott ár látható, úgy, hogy minden túlfizetés ki van zárva.

Meg nem felelő áru készséggel becséréltetik, kívánatra a pénz is visszaadatik.

Központi áruház Bécsben VI. Máriahilferstrasse 35. földszint és I-ső emelet.

Raktárak: **RAKTÁRAK:** Raktárak:
Arad, Debreczen, Temesvár, Fiume, Pancsova, Ujvidék, Nagyvárad, Zágráb, Serajevo, Nis, Triest, Belgrád.

Bécsben,

I. Kärthner-strasse 31.

IV. Wiedner Haupt-strasse 8.

Fiú- és gyermek-ruhák csakis jó szövetekből, csinos szabással, jól varrva, mindig készletben.

Kitüntettetett számos világkiállításon.

XXVI. évfolyam

Előzetes árak helyben, vagy postán külföldön:
Egész évre 10 frt
Félévre 5 „
Negyedévre 2 „
Egy órára 1 „
Egyes szám 4 kr

A lap szellemi részét illető minden jog fenntartva van.
Előzetes árak helyben, vagy postán külföldön:
Egész évre 10 frt
Félévre 5 „
Negyedévre 2 „
Egy órára 1 „
Egyes szám 4 kr

Mikor a halot

— Történeti adatok

1424. évben nos, husszita vezek ki azzal dicseked, 550 kolostort telemert a kolostorok Csehországban a tak. Végperceiben hogy hol temessék lán válasza az vezatok meg s bódobra, hogy annak is megremegtesse németeket. Testen erdőbe, hogy ott vadak felfalják, nem teljesíték végát, hanem nagy a czaslawi templom felakasztották kezdéshadarót.

Valamikor az I. Ferdinánd Cszaslawa érkezé egyházba, hogy kezdődött meg let, az uralkodón rajta lógó borzaszóló környezetéb

— Valóban tett az, a ki itt mert manapság ember se tudná

Mikor azult tere a legnagyobb adta, hogy ott nyugszik, a királyben nemcsak a városból is kiszahoz térve, fogvazetes szavakat m

— Pfüj-pfüjetiam mortua, p vivos. A mi magpfüj! veszett valhalala után is emberre.

Aspermo anyja a Rodost badsághósnak, R nevű leánya vaban a historiat nehéz utazó batá sarban megfenek hogy a kocsi kifaradság volt.

Maig is Démany szerint a mellett, ahol Rá diki diétán kik lenségét ezekkel »Eb ura fakó lekorban az orszá

A vásárról paraszt nép a káromkodó genban sem volt, sőt úgy guba a hogy meg va akadva. Ekkor tetten leugrott kgon felejük me

— Hogyan azt, hogy R á sárba fuladjon? Nem kellett a perczben kifoséggel vontattá és diadallal vitté Ezt a kis

*) A »Magyar